Selmeczbánya, 1897. III. évfolyam, 45. szám. November 7.

Selmeczbányai Hetilap

VEGYES TARTALMÚ HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
SZENTGYÖRGYI EDE.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utcza 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Előfizetési ára:
Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „
Egyes szám ára 10 kr.
Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyilt-téri hirdetések megállapitott dijszabásunk szerint számittatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágositás ingyen adatik.

Megjelenik minden vasárnapon.

Felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy azt megujitani, vagy a lap visszaküldése által tudtunkra adni sziveskedjenek, hogy arra tobábbra előfizetni nem akarnak.

A kiadóhivatal.

Városaink rendezése.

E czim alatt a „Pesti Napló“ 300., 301. és 304. számában czikksorozatot közölt, melyben tárgyalja a városok rendezéséről szóló törvényjavaslati tervezetet.

T. olvasóink emlékezni fognak, hogy ezen, városunkra is felette fontos törvényjavaslati tervezettel ismételten foglalkoztunk és álláspontunkat körvonalaztuk.

Kifejtettük egyáltalában, hogy a vidéki városok fejlődésére nagyobb gondot kellene az államnak is fordítania és hogy mindeneknek a fővárosban való centralizálása nem fog üdvös következményekkel járni.

Erre nézve a czikksorozat azt mondja: „Fővárosunk hatalmas, ragyogó világváros, a nemzet, a törvényhozás és a kormány szemefénye. Láttára a német császár nemzetünket az egész világ előtt hivatalosan is a müvelt kulturállamok közé sorozta. De tovább immár nem titkolhatjuk el azt, hogy a fénynek árnyoldala is van, s ma, amikor városaink ügye napirenden van, tartózkodás nélkül ki kell mondanunk, hogy fővárosunk mesés fejlődése mellett elhanyagoltuk vidéki városainkat. S mivel már ezt az illetékes körök is kezdik meglátni, elérkezett az ideje annak, hogy e téren valamit tegyünk az állami életünk második ezredévének küszöbén Magyarországon egy egészséges városi élet alapjait lerakjuk.

Nézzük meg egy kissé közelebbről, hogy minő fejlődési fokon áll a mi vidéki városaink élete, s ha azokat csak futólag összehasonlitjuk a fővárossal, azonnal szemünkbe tünik az a rendkivüli nagy aránytalanság, amelynek mérséklése ma már elsőrendű állami érdek. Eddig még nem igen mertük ezt az aránytalanságot fölemlegetni, hiszen láttuk és éreztük azt, hogy az idegenek fővárosunkról itélik meg nemzetünk kulturáját. Most azonban már nagyon is itt az ideje. hogy a törvényhozás az elhanyagolt vidéki városokra is kiterjeszsze gondoskodó figyelmét.

Már az iskolai földrajzi tankönyvekben is megtaláljuk azt a kijelentést, hogy Magyarország nagyobb városokban feltünöen szegény. És valóban, ha hazánk és a müvelt kulturállamok közt a legegyszerübb összehasonlitást megtesszük, el kell ismernünk azt, hogy a fővároson kivül nekünk városi életünk alig van. London mellett Liperpool, Manchester, Edinburg, Glasgow és még egész sora a nagy vidéki városoknak; Páris mellett Lyon, Marseille, Bordeaux; Berlin mellett Hamburg, Bréma, München, Lipcse, Köln; Róma mellett Nápoly, Turin, Milánó, Firenze; Bécs mellett Prága, Trieszt, Lemberg hatalmasan fejlődő s jóformán a fővárosokkal versenyző vidéki középpontok, nem is szólva az Ujvilágról, ahol fővárosi czentralizációról szó sincsen. Nálunk a 600.000 lakossal biró Budapest után Szeged és Szabadka következnek 70—80,000 lakossal s ezeknek nagyobb része is a földmives, tehát éppen nem városi jellegü foglalkozáshoz tartozik. Van még hat városunk 40—60,000 lakossal, a többit aztán alig is lehet városnak nevezni.

De ha már lélekszám tekintetében is ily nagy a külömbség a főváros és a vidéki városok között, még sokkal feltünőbb az aránytalanság a gazdasági erő és kultura tekintetében.“ Ezután felhoz ezt hatalmasan indokoló adatokat.

Felhozza azután, hogy „a helyes városi politikának minél szélesebb körben való önállósitását kell feladatul tüznie. Mostani rendezett tanácsu városaink között van számos olyan, amely az önállósitásra minden irányban megérett s akár gazdasági, akár kulturális, akár végre politikai jelentőség tekintetében megérdemli, hogy törvényhatósági joggal felruháztassék, már csak azért is, mert ez nagyobb városainknál alig járna emlitésre érdemes személy- és költségszaporitással. Miskolcz, Nyiregyháza Makó, Kanizsa, Eger, Mármarossziget, Esztergom, Szolnok, Eperjes, Ungvár, Nyitra, Szentes, Brassó, Jászberény, Becskerek és még akárhány más rendezett tanácsu városunk bizonyára legalább is éppen ugy megérdemelnék azt, hogy törvényhatóságokká legyenek, mint akár Versecz, Pancsova, Selmeczbánya, vagy akárhány más ilyen joggal felruházott városunk. — Azonban természetesen városainknak eme kivánatos előléptetését nem szabad az illető városok, vagyis inkább az egész terhükkel ránehezedő vármegyéknek akaratától tenni függővé, mert a vármegyék természetszerü érdekük az, hogy nagyobb rendezett tanácsu városaik hatalmuk alatt maradjanak és azok önállósitását minden áron

---

Honfidal.

Ha már-már végórám ütött
Halálos ágyamon,
S mi éltemen földhöz fűzött,
Örökre elhagyom;
Ezt zengjem éltem alkonyán:
„Légy áldva drága, szép hazám!“

Ha testem gyászlepel fedi,
— Mely annyit szenvedett,
S takarnak sir göröngyei
Ki a sir rabja lett;
Álljon keresztem oldalán:
„Légy áldva drága, szép hazám!“

S ha majd kihi a szeretet
Szemlélni hantjaim,
S hullattok néma könyeket
A holtnak hantjain;
Ne hagyjátok el az imám:
„Légy áldva drága, szép hazám!“

Váczy István.

A kambium.

— A „Selmeczbányai Hetilap“ eredeti tárczája. —

Még cseng fülemben a természettudós szava: „miért fűzi le a kambium a sejteket ugy, hogy kifelé héjjat, befelé pedig faszövetet alkosson, idáig földeritetlen titok, s az is marad“.

Még tisztán visszaemlékszem arra a rajzra, melyen az előadó megmutatta a figyetmes közönségnek a fatörzs lapját, ha egyenesen derékon átfürészelik.

Még látom a kört, és szélén belül egy ujjnyival azt a titokzatos fekete vonalat, a kambiumot, a faépitő hártyát.

Vékony vonal, vékony szallag! Átnéztek rajtad a kiváncsi emberek! Fölapritottak, fölolvasztottak, szétszedtek lehető legkisebb izeidre és keresték belső szerkezetedet!

S te titok, áthatolhatlan, sötét titok maradtál igy mondta az előadó, és maradsz is, tette hozzá bátran.

Lesik, mint épited a fát, és hogy szövöd kéregruhádat. Az emberek figyeltek, hogy bele lássanak munkádba, hogy meglessék kezeidet, azokat a mesteri szellemkezeket, melyek oly felségesen, oly müvésziesen szőnek!

Azt látták, hogy növekszik perczről-perczre a szövet, megmérték annak alkotórészeit, darabjait, melyeket te beleillesztettél a kéregbe és sorba befűztél, de kezedet senki sem látta, senki és nem fogja látni senki, tette hozzá az előadó.

Izgatott e nyugodt kijelentés, s izgat még most is. Régi véleményem, régi fölfogásom megizmosodott, s régi reményeim teljesültek.

Diákkorom óta attól féltem, hogy a természetet ki lehet ismerni, s a jó marok kiszoritja belőle az igazságot, mint czitromból a levet, azután pedig eldobja mert már kihasználta.

Valahányszor oly szobába kerültem, a melyben a könyveket por ette, s az én jó tanárom ujságon kivül egyebet nem lapozgatott a gyümölcsös kertben nádszéken hintázva, mindig azt hittem, hogy engem az iskolában meg akarnak csalni, hogy ő már mindent tud. Engen azonban olyanra tanitanak, a mit maguk sem hisznek, hogy nagy hű-hót csapnak semmiért. Illetve azért, mert különben nem tudnának miről előadást tartani.

Most ujjongok örömömben!

Titkai vannak a természetuek! Pompás! Hogy izgatja az idegeket!

Nem hinném, hogy a beláthatlan távolságok, melyek a kutató szeme előtt nyiladoznak, lehangolják a jó kedvet.

Sőt e titokzatosság a legerősebb inger, édes, csábitóan, észbontóan édes, csalogató tünemény, mely az emberiség szine-javát, a legkomolyabb, legtehetségesebb szellemi erőket rabjává teszi s megtartja e szolgálatban holtukig.

Hány férfi üldözte már e tüneményt, hogy elfogja, megcsókolja!

S a mint fut utána, egyre oszlik, bomlik az anyag, egyre kisebb, egyre érthetlenebb, egyre szellemibb. Folyton veszt durvaságából, érzékelhetőségéből, kissebbedik s érthetlenebb. Köddé foszlik, állitólag apró szemekre oszlik, a melyek némelyikét szénnek, a másikat oxygénnek, ólomnak, hydrogénnek, natriumnak, aluminiumnak stb. neveznek . . ,

S hol a határa az osztásnak?

Nem tudjuk.

De nem is az a módja a titok földeritésének hogy földaraboljuk a csodálatos tárgyat, s megnézzük darabjait. Mert éppen a darabolással tesszük tönkre benne az alakot, . . . a rózsa megszünik rózsa lenni,

megakadályozzák. S hogy az nekik teljesen sikerül is, mutatja két szép magyar városunknak, Miskolcz és Nyiregyházának évtizedes sikertelen küzdelme a törvényhatósági jogért. Természetes, hogy ezt látva, azután a többi városok még csak mozdulni sem mernek ez irányban.

A városok rendezésének kérdése kétségtelenül nehéz feladat: de ha a fő irányelvek tisztán állanak, bátran hozzáfoghatunk a reform nagy müvéhez. S ezen elvek közül a legfőbb városaink önállósitása legyen, ha kell, állami segitség árán is. Azok mellett a milliók mellett, amelyeket vármegyéink segélyezése megemészt, juttassunk valamit arra érdemes városainknak is — és nem kell hozzá nagy pénzügyi tudomány, hogy belássuk, miszerint ez a segélyezés egy jól elhelyezett tőke lesz, amely városaink emelkedésében és az adózó képességnek ezzel járó természetszerű fokozásában dúsan fog gyümölcsözni."

Javaslatba hozza azt is, hogy ha e törvényjavaslatból jó törvény legyen, akkor „mint minden más kérdésben, ugy ebben is elkerülhetetlen egy szakértő anket összehivása, amelyben a vidéki közigazgatás gyakorlati embereinek is részvételt kell biztositani. E szak-bizottság működésétől sokat várunk s annak mielőbbi megalakitását nem ajánlhatjuk eléggé belügyminiszterünk figyelmébe."

Tehát ugynazt mondja e czikksorozat majdnem, amit e tárgyban hozott vezérczikkeink fejtettek ki, melyekben mi is oda concludáltunk, hogy e törvényjavaslati tervezet megrostálására az összes vidéki városok bevonásával egy országos bisottság hivassék egybe.

Fata-morgána.

— Őszinte szó Hodrusról Selmecznek. —

Igazán büszkék lehetünk hazánkra, mely természeti kincsekben ugyancsak bővelkedik; mintha itt akarta volna összpontositani legszebb adományait. Ilyen — a sok közül — a délibáb. Ki hinné el, hogy a rónák e természeti játékát Hodrusbányán is észlelték volna? Pedig igy van!

Mi is az a déli báb? Egy csalfa kép, mely a legszebb reményekkel kecsegteti a szemlélőt, az utazót s eltünik mint a buborék.

Nos, ki ne hallott volna nálunk ilyenről?

Hányszor láttuk képzeletben emelkedni a harmadik hodrusi iskolát és mikor már kezünkben tartani véltük a királyi botot, fölébredve észrevettük, hogy biz az csak közönséges pipaszár.

Délibáb ez, semmi más. Tavaszkor feltünik, őszkor szétfoszlik. Mi meg rendületlenül reménylünk és hiszünk a harmadik iskolában, melyet sehol sem látunk; mert boldogok akik nem látnak és mégis hisznek.

Régi mondás: „a türelem, rózsát terem", ez egyszer azonban olyan rózsát, amely csak minden 50-ik esztendőben virit. Köszönjük.

Tavasz, oh te szép tavasz! mennyi reménynyel kecsegtettél, és jött a reményt szétfoszló nyár, hogy a rideg valót hozza el az ősz. Mennyire biztunk tavaszszal, hogy őszre iskolánk lesz s ime itt a tél és iskolánk nincs. Hideg volt a mult nyár, de nem is olvasztotta fel bizonyos emberek sziveinek jegét, hogy megkönyörültek volna rajtunk. Mostoha az anya, mostoha gyermekei vagyunk mi.

A mult számok egyikében olvastam tek. Puskás József ur azon panaszát, hogy az iskolaszék csak minden ötödik évben tartja gyülését.

Hogy az iskolaszék nem ülésezik annyiszor ahányszor kellene, ezt nem tagadom, de a tulzott 5 évből ugy-e lealkuszik az általam mindig nagyrabecsült czikkiró ur? Szép a kerekszámokban beszélni, de nem mindig jó és hasznos. Mondja csak, hány jegyzőkönyvben kérték már a harmadik iskolát? És hol van? Még helyünk sincs rá kijelölve.

Csodálkozni lehet-e tehát, ha ilyen meddő munkálkodás után egyik vagy másik iskolaszéki tagnak, esetleg ft. elnökének elmegy a kedve attól, hogy folytassa tovább ezt a meddő munkát? Hiszen valahányszor összehivja azt az iskolaszéket s valahányszor ez határozatot hoz, esetleg kérvényt intéz, a melynek semmi eredménye s csak papiroson marad: mindannyiszor pellengére lesz állitva annak tekintélye. Tiszteletbeli hivatal, fizetés nélkül és hatáskörrel, a lelkiismeretesen betöltő egyénre csak dicséretet hozhat, de czim, hatáskör nélkül, csak finom gúnynév, amelyet nem egyszer szánalmasan megmosolygunk.

Azután meg ugyancsak Falb legyen, aki meg tüdja határozni a napot, amikor a tag urakat össze lehetne hozni. De a tag minek is jönne, hisz tudja, hogy az csak formalitás, hogy ő csak bábu, melynek a mamája nem hallja szavát, lévén két órányi távolságban tőle. Csoda-e tehát, ha egyik-másik iskolaszéki tag csak tehernek tartja hivatalát, nem lelkesül érte s végre arról lemond.

A legnagyobb baj pedig az, hogy az iskolaszéki tagok közül többen azt se tudják, mi a kötelességük. Kérdezzük tanitó urainkat, miben volt egyik vagy másik iskolaszéki tag segitségükre? Kérjük el az iskolalátogatási naplókat s tekintsünk beléjük Az alsó iskolában egyedül Hain Ferencz bányagondnok s iskolaszéki gondnok az, aki érdeklődik az iskola iránt és látogatja azt s nem hiába, hogy dupla gondnok, de a szó szoros értelmében az. Az iskolaszéki tagnak nincs is alkalma feladatát megtanulni, és csak sejti, hogy az ő hivatása a tanitó tanitását birálni.

Én azt inditványozom azaz kérem (hej, de hiába) „Irasson a város egy jó tollu tanitóval egy kis könyvecskét, melyben egy buzditó, lelkesitő hazafias bevezetés után az iskolaszék kötellésegei, az iskolai mulasztás stb. népszerű stilben meg volna irva. Ezt az iskolaszéki elnökök közt osztassák szét. Ez által azt hiszem az őket illető törvényt (1876. évi 28. t.-cz.) jobban betartanák, s a tanitónak nem főnökei, de segitői volnának. Persze a városnak meg érdekében állana, az iskolaszék határozataival nem irattári fiókjait tömni, hanem azokat tekintetbe véve, végrehajtani. Mert semmi sem utáltatja meg annyira a munkát, mint mikor semmi eredménye sincsen.

És akkor nem kellene panaszkodnunk a gyűlés meg nem tartásáért, és egy oly embernek, mint a Pt. plébánosunk kötelessége teljesitését pellengére állitani. Csak azt mondom, adja Isten, hogy minden iskolaszéki tag annyit tegyen a tanügyért mint a mennyit ő tesz. Mert meg vagyok róla győződve, hogy nem az ő, de a tag urak közönye, és különösen a nagynehezen összetoborzott iskolaszék határozatainak meddő volta, oka a gyülés ritka tartásának.

Megirtam volt egy czikkben, mily szükségünk van nekünk nemcsak 3-ik, de 4-ik iskolára is. És jött nemsokára a másik helyi lapban egy másik közlemény, a melynek czirkuszbeli óriás módjára, persze nem vasbottal, hanem történelmi tudásával dobálódzó irója, kidülesztett mellel megmutatta a világnak és mindenkinek a kit illet, miszerint a gavallér Selmecz ennyit és ennyit költött iskoláinkra, és csak Selmecz multját nem ismerő ember merészelheti vádolni, Selmecz városát szükmarkusággal.

Hat kérem, pirulva bár, beismerem, hogy Selmecz város multját, történetét csak a „Selmeczbányai Hetilap"-ban közölt történelmi visszaemlékezésből ismerem. No de hát tehetek én róla, ha, ami sajnos, olyan kevesen érdeklődnek e város multja irant, hogy az ezt tartalmazó könyv eddig sem jelenhetett meg! De ha iskoláink történetét akarom tudni, nem is fogom én azt könyvekben, poros aktákban kutatni.

Tudni akarom a multat? Elmegyek a selmeczi elemi iskola nedvesfalú, sötét folyósóju, rossz lépcsőjű, dohos levegőjü gombás iskoláját megnézni. Ha valaki nem hiszi, hogy Isten van, utazzék a tengeren oly hajón, a mely útközben elsülyed, ha valaki nem hiszi, hogy az embernek őrző angyala vagyon, menjen végig egy szép nyári napon fentnevezett elemi iskola lépcsőjén. De azért az ottani tanitók nem panaszkodhatnak, mert amit veszitenek a réven, nyerik a vámon. Meg vannak kimélve ők attól, hogy a számtani példákon törjék fejüket, ki kell nyitni az ablakot, s bőven és készen kapják azokat a piaczról.

Kiváncsi vagyok a jelenre? kirándulok Hodrusbányára, s ott találok 255 iskolaköteles számára felállitott 2 ikolát, és egy másik 35 gyermek számára iskolának csúfolt valamit, tanitó nélkül. Az első 2 közül, az eeyik be van rendezve 160 gyermekre oszt. értékben. Azután azt mondják, hogy most nincs ember a ki Lehel kürtjét megfujná. Nem hiszem! Ha van Selmecznek oly tanitója, a ki ilyen iskolában tanitani tud, nem hiszem, hogy fujására Lehel kürtje meg ne harsogna. Próbálni kell! A ki mer az nyer. Ha pedig nincs ily emberük, minek épitenek olyan hajót, a melyet nem birnak vizre taszitani, azaz kihasználni? Nem otvasták Robinsont? Okuljanak rajta.

Hát kérem uraim ránduljanak ki megnézni ezen állapotokat! Jaj, hogy elszomorodik a lelkem, ha most arczukat nézem. Mintha csak azt olvasnám homlokukról, hogy önök a Tepli-potok melletti villákat és nyaralókat is akarnák megnézni egyszerre ami iskoláinkkal. Habár próféta nem vagyok; de annyi jövendőmondói ihletséggel rendelkezem, hogy megmondhatom önöknek, miszerint nincsenek arra hivatva, hogy egyszer megnézhessék ezeket. Hanem bizzák meg ezzel végrendeleteikben unokáikat, ha az Isten addig is élteti őket.

De én bölcsebb akarok lenni, mint a „Selmeczbányai Hiradó" hisztorikusa s tudomásul veszem, miszerint Hodrusbányán 295 összeirt tankötelesnek egy harmadik iskola is dukál a huszadik században. És ebből tudom a jövőt. Ezeket a tényeket és számokat kell figyelembe venni! Többet mondanak ezek, mint ama felhozott ezresek. Ne hivatkozzunk a pénzre, hanem a tényekre. A pénz, az nagyon csalékony. Mert lehet 3000 frton egy udvar nélküli 160 gyermekre berendezett iskolát csináltatni a második emeleten, (földszint bánya, I-ső emeleten a pincze és korcsma, II-ik emeleten a tanitó lakása és a tanterem) és lehet 4—5 ezer forinton uj iskolát épiteni. Lehet úgy javitani tanügyünket, hogy az több időre lenditene rajta és lehet ugy épiteni a harmadik iskolát, hogy az akadályul szolgáljon a már is szükséges negyediknek. Aminthogy fog is akadályul szolgálni, amint azt egyik czikkemben megirtam már.

Most csak egy argumentummal akarom akori állitásom helyességét megerősiteni. Történt ugyanis a folyó évben, hogy a selmeczi turista urak megszerencséltették becses látogatásukkal szerény Hodrusunkat s a vendéglőben történt megebédelés után, nagy fárad-

---

fejlődni, ha szétmorzsolom s a mit kezemen tartok, az a kis por, nem egyéb féle, mint a káposta levelének anyaga, vagy egy kutyának a füle. Mindegyikben közös elemek vannak.

A ki a növényt, ásványt, állati életet kutatja, sokszor rohan azon uton, a mely eltériti az igaz czéltól. Sokszor darabolással keresik a titok lényegét. Pedig ez csak a vegyész dolga. A növény, ásvány, állat élete az alak fejlődésében rejlik.

S ha ezerszer finomabb üvegeink volnának is, akkor sem találnók meg a liliom természetét a darabolással, nem jutnánk el a titok belsejébe, ahonnan mesteri kéz a szövetet alkotja.

Bátran állithatjuk, hogy a növények müködése, életük titka nem az aprózás tökéletesedésével fog felderülni. Sőt egyáltalán nem derül ki soha, mert itt nem quantitativ menyileges akadályokról, hanem qualitativ minőleges nehézségekről van szó.

Eszünket minőségre nézve mulják fölül ezen élet titkai, miként egy négyszöget a minőség miatt nem tudunk körülvenni, bezárni tökéletesen kis golyókkal, ugy, hogy a golyók ugy érintkezzenek egymással, mint lapok. Bármennyi golyót vennénk elő, *bármily nagy mennyiség állana rendelkezésünkre, az alak, a kör minősége legyőzhetlen problemát állit elénk,* s egyuttal absurd föladatot, észellenes tételt.

Nem észellenes, de mégis emberileg érthetlen a növény élete.

Talán ragyok a növényen a nagy titok, a nagy igazság, s csak *más* szem, hatalmas, *tökéletesebb* értelem kell hozzá, hogy leolvassa róla, mi az ő szervezete. De az ember szeme nem ismeri e fönséges betüket mint a veréb a mi könyvünket, akárhogy is ugrál rajta Qualitativ titok ez uraim, nem quantitativ titok.

Helytelen mondás tehát: idővel minden kiderül. Mert az idő az quantum, a hosszu idő csak sok idő és nem változtatja át eszünket más ésszé.

S ha valóban a növényi élet titkát a darabolással nemcsak soha fel nem fedezzük, mert helytelen irányba tévednénk, midőn az életet keresve, magát az életet elöljük, akkor semminő fizikai müszer föltalálása sem fogja előbbre vinni az élettant, azaz a végső éltető, munkálkodó okokról szóló ismeretet.

Akkor örökké lesznek titkok a természettudományokban, s akkor nem féltem a kulturát a legkésőbb századoktól sem, mert örökké csabitani fogja a titok a tudósokat.

Meggyőződésem, hogy a természetről ezen fölséges jelleget, a titokzatosság pecsétjét semminő kéz sem fogja letörülni.

Ha mégis akadhatna köztünk egy biologus, bármely szakban, a ki kicsomagolná a nagy természetből ezen isteni titkokat, akkor valóban vége volna az életkedvnek.

Mert ugy vettem észre, hogy minden tudósban az tartja fönn a lelket, a reményt, a munka vágyát, a mit még nem ismer.

A mit pedig már tud, azt háta mögé veti, eldobja, mint a kis fiu a babát, melylyel csak addig játszik, a mig föl nem bontotta a gyomrát.

Mihelyt kihull belőle a fürészpor, elvesztette a mulató kedvét.

Igen Tisztelt Botanikus Ur! Ha neheztel reám, hogy czikket mertem faragni szép előadásának egy mondatából, szidja meg a Szerkesztőt, mert minduntalan üldöz a kérésével:

„Kérem irjon akármiről tárczát".

A kambium pedig épen olyan szó, a melyet a nagy publikum „akármi"-nek gondol, csak kambiumnak nem. (Magam is.)

Laikus.

sággal s egy óráig tartó gyaloglás után elérték a szandriki ezüst-gyárat. Kicsodák? A selmeczi turista urak. No lássák uraim, a turista urak panaszkodnak, hogy csak fáradsággal tudták megtenni ezt az utat és önök azt akarják, hogy a jalsovabeli gyermekek a Bujna ur háza mellett épitendő iskolába járjanak, tehát 2-szer illetőleg 4-szer tegyék meg ezt az utat naponkint. Legalább jó gyaloglók, kitünö turisták lesznek belőlük, jó étvágygyal esznek, ami egészségükre válik, gondolják önök. Igen? Csakhogy el ne feledjék azt a bölcs mondást, nogy a gyermek nagyobb utat tesz a játék közben és el nem fárad. Elhiszem, de azt ugyszólván kényszerből, emezt pedig kedvéből teszi. Körülbelül akkora a különbség, mint mikor egy katona unottan, magányosan gyalogol, a másik meg vigan, dobszó mellett teszi meg ezt az utat. Vagy amikor egy középszerű tánczos ügyetlen tánczosnővel és rossz muzsika mellett és midőn jó tánczos, ügyes tánczosnővel és kitünő muzsika mellett tánczol. Észrevették a különbséget?

De kicsoda oka annak, hogy a harmadik iskola nem épül? Mi magunk. Mert nem tudunk szavunknak kellő súlyt szerezni. Nincs a ki érdekeinket kellőkép képviselné. Vagy nem botrányos állapot az, hogy Hodrusbánya 2500 lakosa 1 mondd egy törvényhatósági bizottsági taggal van képviselve? Hol itt az arány? Hol van itt a méltányosság? Vagy nincs talán elég intelligens emberünk hozzá? Ha erről van szó, akkor persze kifelejtenek minket a sorból, de ha adóról van szó, jaj akkor megesik, hogy kétszer is követelik ugyanazt. És nincs ember a ki elégtételt szolgálna azután az igy meghurczolt páriának, akinek 2—3-szor Selmeczbányára kell mennie és ott irodából-irodába futkosnia, mig sikerül igazát bebizonyitania. Erre a felelet: Erráre humánum est. Legyen.

Rosz néven veszik, hogy az az egy bizottsági tag sem látogatja a közgyülést. Hát ki kivánhatja, hogy valaki havonkint 6—7 frtot fizeszen ezen czélra? Ellenben ha 2—3-an volnának, kisebb költséggel és gyakrabban látogathatnák azt. Hiába van a templomi pecsétnyomón 1383-iki év, azaz Hodrus alapitásának éve, bizony mi csak kiskoru gyámoltalan gyermekek vagyunk, a kit a mama megijeszt a mumussal, toppan egyet lábával és rácsukja az ajtót.

Tanitóink, kik dacszára növendékeik nagy számának, szünidejük feláldozásával igyekeznek elérni a kellő eredményt. Hánysror vannak a gyermekek déli 12 óráig az iskolában! Délután sokszor fél 2-kor kezdik és fél 5 órakor végzik. Hány csütörtököt áldoznak föl papjukkal együtt, hogy a kivánt eredményt elérjék? Persze ilyen időben mindig csak egyes osztályok vannak jelen az iskolában. A vizsgáló bizottság látva a vizsga eredményét, elégülten távozik, mert a kellő eredmény eléretett. Hej, de nem tudja, mily keserves munka árán? Ha pedig valamiben hiány van, van aztán összehasonlitgatás a többi iskolák eredményével, de soha sem a gyermekek számával.

Hanem hát különbségnek csak kell lennie, olyan iskola között a hol 70—80 gyermek van osztott iskolában és a hol 100—150 gyermek van osztatlan iskolában. Persze, hogy az utóbbiban nem lehet annyit elérni. S igazságtalanság volna oly eredményt kivánni, mint akármelyik más iskolában. A mi az iskola osztott vagy osztatlan voltát és a gyermekek számát illeti, a mi iskoláink e tekintetben a legroszszabb állapotban vannak, s ebből kifolyólag ha a mi iskoláink vizsga eredménye a legsilányabb volna tanitóink akkor is dolgoztak annyit, mint akármelyik más tanitó. De nincs is törvény, nincs tanterv, amely meghatározná ezen iskolák tananyagát. Vagy ki olvasott már ilyen bogara!: Tanterv 100—150 gyermekkel biró osztatlan népiskola részére." Ilyet azt hiszem senki sem evett, mert ilyen nincs. S alkalmazkodhatik-e valaki ahhoz ami nincs? Habár 100—150 gyermekkel biró iskola egyik másik növendéke nem is tud annyit, mint a kedvezőbb viszonyok között levő iskola tanulója; de ha a maximumon felül lévő gyermekek tudását hozzá tesszük a törvény által megállapitott 80 gyermek tudásához, higyék el megűti azt a mértéket. De hogyan épitsünk ha nincs pénz? Kinek nincs pénze? Selmeczbányának. Selmeczbányának?

Olvasták önök kérem Jókai jubileumának megünneplése alkalmával Mikszáth Kálmán azon felolvasását, a melyben irja, hogyan fognak majd irni, itélni és vitatkozni 200—300 év mulva Jókairól? Gondolom olvasták. A „Budapesi Hirlap"-ban volt. Én nem ismétlem, nehogy T. Szerkesztő úr b. türelmével még jobben visszaéljek. (Egy cseppet sem. Szerk.)

Igy fognak 200 év mulva vitatkozni Selmeczbányárol is, és kétségbe vonják hogy az a Selmeczbánya a mely 1897-ik évben 295 gyermeknek nem tudott harmadik isklát épiteni, lehetetlen, hogy egy és ugyanaz legyen azzal a Selmeczbányával, a mely ugyanakkor 4000 frtos alapitványt tudott tenni 2 görvély kóros gyermeknek. Mert hát kérem nem furcsa állapot-e ez? A legutolsó összeirás szerint tisztán katholikus tanköteles van 255, a kiket 2 tanterembe kell szoritani. Tehát 95-tel több, mint azt a törvény előirja. Tessék elképzelni azt a levegőt. Nem lehetne csodálkoznunk, ha a görvélykóros gyermekek szaporodnának. No de se baj, hadd szaporodjanak. Hisz van már 4000 frtos alapitvány a hova mehetnek. A 80—90 egészséges gyermekeket megfosztják úgyszólván a jó levegőtől. az iskolától, csakhogy 2 görvélykóros gyermeken segitve legyen. De hiszen nagyon jól van ez igy. Gondoskodni kell, hogy a 4000 frt. hiába kidobva ne legyen. Nevelni kell rá embereket. Eszembe jut Aesopus: „Rana rupta et bos" czimü meséje,

Hát biz megszivlelendő állapotok ezek. És aztán még arról mer valaki álmodozni, hogy több szomszéd község csatoltassék hozzánk. Hát nem veszik észre, hogy a meglévők is idegengednek az anyavárostól? Vagy Önök közönynyel nézhetik azt a sajnos, de mégis dicséretre méltó és Önök által példakép követendő mozgalmat, hogy Teremtő-tárna látva azt a halogatást a harmadik iskolával, maga is épittet egy iskolát Szandrikon, a hova a hodrusi tankötelesek közül is járnak. Hogy most egyelőre csak kevesen, oka, hogy az iskolát csak október első felében nyitották.

Kérdem: történt volna-e ez, ha Selmeczbánya, in illo tempore, Alsó-Hodrusbányán iskolát épit? De hisz ez csak haszon, ha kevesebb a tankötelesünk.

Nem áll. Ha Söpfertárna ma elszakitja tankötelesei, tehát e terhet, holnap megtörténhetik. hogy azon fog dolgozni, miszerint a hova concentrálja a terhet, oda fogja concentrálni a jövedelmét is ez pedig alig lrsz a város hasznára. Szóval adják meg mindennapi kenyerünket — a harmadik iskolát.

Azon legyenek, hogy ha a várossal párhuzamosan adót fizetnünk, párhuzamos legyen a tanügyünk is, ha utczájuknak ismernek el.

Ha már más nem, legalább az a nem tudom ki által, rólunk kiállitott szegénységi bizonyitvány inditsa meg Önöket, mely szerint egy két pánszlávnak (?) megjelenése elég volt, hogy a hodrusi verebek is csiripeljenek tótul, illetőleg, hogy ők is elpánszlávoskodjanak.

Nem tudom, mit szóltak ahhoz tanitó uraink, a midőn munkájuk eredményét ilyen röviden, és velősen (???) lefestve látták? Én nem osztom a t. czikkiró ur ezen véleményét, és sokkal erősebbnek tartom a magyar nyelvnek nálunk megvetett alapját, mintsem hogy azt olyan könnyen megingatni lehessen.

Ugyancsak pánszláv-csorda legyen az, a mely magyarosodásunkat ellensúlyozni merészelné! Ha egy-két kabátos ember czimezi is egymást Vi-nek és nem tudom milyen Pane-nak, higyjék el, nagyon kis kör az, a melyben teszi. Ez az egy-két példány azonban hála Istennek, nem képviseli az egész községet, annál kevésbbé a verebeket.

Szégyen az, hogy ilyen gyanuval szembe kell magunkat védenünk! S honnan ered ez? Onnan, hogy vannak egyes helyesen gondolkozó emberek, akik emberfölötti munkának tartják, hogy két tanitó 2500 lakossal biró községben a magyar nyelvnek kellő alapot adjon. És teljesen igazuk van abban, hogy az a mostani körülmények között, a megszabott tanidőn belül lehetetlen.

Azt a gyalázatos gyanut, hogy nálunk a pánszlavizmusnak oly termékeny talaja volna, Önök vannak hivatva uraim lemosni. Tehetik ezt pedig a harmadik iskola épitése és a felső óvóda áthelyezése által. A mostani óvóda épülete oly rosz állapotban van, hogy csak rövid ideig használható. Ezt a rövid időt pedig nem meddő tanácskozásra, sok felmérésre, bizottságok kiküldésére, hanem az óvóda felállitására kell forditani. Mert az iskolának a helyét is háromszor kellett fölmérni, mig megkaptuk a felhivást, hogy keressünk iskolának helyet. Furcsa, de ugy van! Hogy hova és hogyan kellene épiteni azt, megirtam volt, egy előbbi czikkemben . . . most még valamit.

A mostani óvóda Hodrusbánya legfelsőbb részében van elhelyezve, a hol azt 25—30 növendék látogatja, holott ha a kálvária mellett lesz, azt 50 gyermek látogatja. Két óvódánk van, de alig jár ezekbe 3—6 éves gyermekeink 2 harmada, különösen a felsőnek rosz elhelyezése miatt. Csak nézni kell két anyát, ha összejönnek s köztük az óvóda jön szóba. Az egyik nem tudja eléggé földicsérni gyermekét, mily sok versecskét tud, milyen szépen tud magyarul imádkozni, hogy kezd magyarul beszélni stb. A másik röstelkedve és irigykedve sóhajtozik, hisz ha csak közelébb volna az az óvóda, ő is oda küldené gyermekét. De csak nem küldheti 3—6 éves gyermekét két klmnyire fekvő távolságba. Hogy megesik az embernek az utóbbin a szive. És önök nem sajnálják meg? Képesek arra, hogy elnyomják ezt a dicséretre méltó törekvést? Elégitsék ki vágyát és örüljenek, hogy nem rendőrrel kell őt kényszeriteni erre.

De menjünk tovább! Iskolába jön két gyermek, az egyik ovodából, a másik hazulról. Mily különbség! Az első egész otthonosan érzi magát, a másik száját sem akarja kinyitni. Mig amazzal a szoktatási gyakorlatokon csak futva mehet át a tanitó, emezzel bőven, lassan és fokozatosan kell haladni, nehogy egyszerre munkába fogva, az iskolától elriaszsza őt. Ha már most az első osztályba jön 15 gyermek, akik három éven át ovodába jártak és 15-en, akik nem látogatták, tessék már most ezt a differencziát kiegyenliteni. Mi lesz a következménye? Hogy csak a legkitünőbb tehetségű, otthon nevelt gyermekek lesznek képesek azokkal haladni, akik ovodából jöttek. Ha pedig a tanitó ama gyermekek tudását veszi alapul, akik ovodába nem jártak, a többi unatkozni fog és nem lévén eléggé elfoglalva, lustálkodáshoz szokik, a szülő pedig észrevéve, hogy a gyermeke nem folytatja ott, ahol elhagyta, nemde a tanitó rovására jegyzi föl? S mi czélja akkor az ovodának? Zavart előidézni?

Ezt az összekötő kapcsot sziveskedjenek minél előbb létrehozni és igy az iskola munkáját megkönnyiteni. Ellenkezőleg nincs joguk hivatkozni arra, hogy hisz ovodából jöttek ezen gyermekek, miért nem tudnak többet magyarul?

Sokan azt mondják, hogy az első osztályt fel kell osztani kezdőkre és haladókra. Akik ovodából jönnek, lennének a haladók, akik ovodába nem jártak, lennének a kezdők. Most van iskolánkban 5, esetleg 6 osztály és akkor volna 6, esetleg 7 osztály. Vagyis ugy néznének ki iskoláink, mint az osztrák képviselőház, az ő 17 pártjával.

Itt a tizenkettedik óra, cselekedjünk. (Azaz pihenjünk ugy-e?) Felgyűrni az ujakat! Ne pazaroljuk hiába a téntát, a papirost, az időt; de ennek az árát is forditsuk a szent czélra. Ne legyünk Cunctátorok, hanem Hannibalok. Adják meg a mindennapi kenyerünket. Nem kérünk mi lámpát, bár már papiroson tizet kaptunk, testünknek az kényelem, hanem kérünk lámpát (a harmadik iskolát és ovodát) lelkünknek, ez szükséges és hasznos. És önök ugye meg is adják? Vagy ad graecas calendas? Korán születtünk mi ugy-e ahhoz, hogy reményeink ne maradjanak: Fata-Morgana.

Szinészet.

Sobri Jóska lakodalma. — A kis alamuszi. — A csikós. — Az itélet. — Virágcsata.

Nagy érdeklődéssel várta a közönség a szombati előadást *„Sobri Jóska lakodalmá"*-t mert a férfi szerepeket benne mind működvelők, még pedig *„akadémiai polgárok"* adták. Az előadás igen élénken folyt le sokszoros tapsvihar és éljenzések felzugása mellett Nagyon messzire vezetne, ha a működvelő urak szereplését egyenként és részletesen érdem szerint méltatni akarnók; csak annak kijelentésére szoritkozunk, hogy ez előadásról bizonyára kellemesen töltött est emlékét vitte haza a közönség is, no meg a szereplő is. Mindenesetre nagyon szép az akadémiai ifjuságtól, hogy fáradságot nem sajnálva, működvelői fellépéssel igyekezett a szinházi pénztárnak busásabb jövedelmet juttatni.

Vasárnap délután zónaelőadásban megismételték a *„A kis alamuszi"*-t, este pedig *„A csikós"* került szinre. Az előadás, mint rendesen, sikerült.

Hétfőn *Zivuska Jenő,* akadémiai hallgató, lapunk jeles munkatársának gyönyörű nyelvezetű szinmüve *„Az itélet"* került szinre. Sajnos, hogy közönség csak kis számban volt jelen, minek oka az ezen estén szokásos temető látogatás, a halottak iránti kegyelet. A szereplők mind igyekeztek az iró eszméit lehető tökélyben kidomboritani, mi e szintársulat jeles erőinek sikerült is. Maga a szinmű, mint már egy izben volt alkalmunk kifejteni, klválo irói tehetségre vall. A szerzőt zajosan megtapsolták több izben kihitták a lámpak elé. Őszintén kivánjuk, hogy szerzőnek ezen, vidéki kis szinpadon aratott sikerét mások, nagyobbak kövessék. A darabot a debreczeni szinház is elfogadta előadásra.

Kedden Verő György operettéje. *„A virágcsata"* zsufolt házat látott. *Tomory Melissa,* mint Fodor Rózsa, *Halmay Kornélia,* mint Malmos Judit, *Lőnyai Piroska* mint annak leánya Ilon, *Rátkay Sándor,* mint Rozogi Benő, Krasznay Andor, mint Br. Ikervári Niki, de a többi szereplő is, sikerült, folyékony előadással igen élvezetes estét nyujtottak a szinházlátogató közönségnek. Sajnos, ez volt az utolsó előadást! Kiss Pál társulata már elhagyott, hogy többé vissza ne térjen közénk soha; és nem is lesz egyhamar alkalomunk, hogy ily derék erőkből álló, a magán életben is tiszteletet érdemlő szintársulatot falaink között lássunk. mint a milyen ez volt. És ezt nemis kivánhatjuk, mig csak olyan szinházunk lesz, mint a milyen van. A közönség körében általánosan hangzott a panasz, hogy *ilyen* szinház igazán kritikán aluli, s legfőbb ideje, hogy Selmeczbánya más, tisztességes szinházról gondoskodjék, hol a közönség esetleges panik alkalmával nincsen kitéve a biztos elveszésnek, s hol

a szinészek is nem egybezsufolva egy szűk deszka-állványon, szabadon mozoghassanak. Lesz-e ebből valami?! Mig ezen eltöprenkedünk, szivélyes istenhozzádot mondunk a távozott szintársulatnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Napirend 1897. november 7-én.

Naptár: Vasárnap, november 7. — Róm. kath. és prot: Engelb. — Görög-orosz (október 26.): Dem. — Izraelita: Schéni bj. — Nap kel: 6 óra 39 perczkor, nyugszik: 4óra 16 perczkor.— Hold kel. 2 óra 58 perczkor délután; nyugszik 4 óra 38 perczkor délelöt.

Vasárnap nagymise a Nagy-boldogasszonyról nevezett templomban 9 órakor reggel, magyar egyházi beszéddel.

Nagymise a Szent-Katalin templomban 8 órakor reggel, tót egyházi beszéddel.

Az ág. ev. templomban reggel 8—10-ig tót, 10—12-ig német isteni tisztelet.

—

— **Személyi hirek.** *Farbaky István* orsz. gyül. képviselőnk Budapestre vissza utazott. — *Tiefenthaler József* nyug. kir. felmérési felügyelő, kinek családja már régebben itt tartózkodik, állandóan ide költözött. — *Lacheta János* fernezélyi kohófőnök, kir. bányatanácsos és *Oblatek Béla* kir. főmérnök, a selmeczi központi fémkohó tanulmányozása czéljából ide érkeztek.

— **Eljegyzés.** *Dr. Müller Bertalan* eperjesi ügyvéd és Sárosmegye tb. tiszti ügyésze jegyet váltott, *Kapp Valéria* úrhölgygyel, Dr. Kapp Jakab orvos és neje bájos leányával.

— **Házasságok.** *Ifj. Ochtendung Ignácz* polgártársunk mult csütörtökön kelt egybe *Millán Mariska* kisasszonynyal, Zólyom-Lipcsén.— *Schuszter Kálmán,* a selmeczi Schuszter M. és Fia czipész-üzlet czég tagja tegnap, szombaton kötött házasságot *Urbányi Etelka* kisasszonynyal, Chrien Károly pékmester kedves, fogadott leányával. Az esküvőt lakoma követte a fogadó szülők házánál.

— **Eljegyzés.** *Geist Jakab,* a helybeli kötszövőgyár vezetője e napokban jegyezte el *Szold Szerafin* kisasszonyt, Szold J. keresk. polgártársunk kedves leányát.

— **Halálozás.** *Hartmann Ede,* Kachelmann Károly vihnyei gépgyárának főkönyvelője mult hó 20-án meghalt. Özvegyén és három gyermekén kivül kiterjedt rokonság, u. m. a Kachelman, Ertl, Marschalkó stb. család és sok jó barát gyászolja az elhunytat.

— **A törv. hat. bizottság november havi rendes közgyülése** holnapután kedden lesz alkalmasint Horváth Béla főispánunk elnöklete alatt, ki — ha fontos akadály közbe nem jön — hétfőn este érkezik városunkba és elnökölni fog a kedd délutáni közigazgatási bizottságon is. Városunkra nézve mindig örömnap, ha szeretett, tisztelt főispánunk körünkbe jön; mennyivel inkább lesz ez most, midőn annyi megoldatlan kérdés vár helyes, nyugodt megoldásra. Erős meggyőződésünk, hogy az ő higgadt, városunk érdekei iránt mindkoron legmelegebb érdeklődést tanusító és hathatos vezetése alatt, sikerülni fog a nehéz feladatot mindeneknek megelégedésére megoldani. Erre vall levele is, melyet polgármesterünkhöz intézett és melyben a tervszerüséget, viszonyaink számbavevőségét s nyugodt meggondolását emeli ki találóan és jóakaratulag. E közgyülésre felhivjuk a biz. tagok figyelmét és kérjük, hogy azon mentől nagyobb számban megjelenjenek. A tárgysorozatból kiemeljük a következőket: A polgármester jelentése a közigazgatás és háztartás f. évi október havi állapotáról. A nagymélt. m. kir. Belügyminiszterium f. évi 90711. sz. rendelete a városi Bélabányán létesitendő vizvezeték tárgyában. A Nagym. m. kir. Belügyminiszterium f. évi 88310. sz. rendelete a városi gyámpénztár 1896. számadásainak s vagyomérlegének kormányhatósági megállapitása iránt. A Nagym. Földmivelésügyi m. kir. miniszterium f. évi 7240. sz. rendelete a faiskolákról és fásításokról szóló szabályrendelet módosítása iránt. A Nagym. vállás- s közoktatásügyi m. kir. miniszterium 67034. sz. rendelete a tornaiskola ügyében. Az igazoló választmány beterjeszti a legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok 1898. évre érvénynyel bíró névjegyzékét. A városi tanács beterjeszti Sobó Jenő kir. bányatanácsos, akadémiai tanár műszaki leirását a Zlinszky-féle telken uj faraktár létesítése és az ezzel kapcsolatos ut szabályozás munkálatairól a terv s költségelőirányzat bemutatása mellett. A gazdasági bizottság és a tanács előterjesztése Cziczka Sándor az iránti kérvényére, hogy részére a Zlinszky-féle telek egy része s az azon levő lakóház örökáron átengedtessék. Lindmayer János tb. rendőrfogalmazó kérése kiküldetése közben ért betegségnek gyógykezeltetéséből származott költségek fedezésére segély engedélyezése iránt. Tanácsi előterjesztés Klement Györgyné sz. Vitovszky Anna steffultói lakos kerti telkéből a stffultói felső temetőhöz vezető út létesítéséhez szükséges területnek örök áron való megvétele iránt. Tanácsi előterjesztés a schöpfertárói bányaüzemhez 1898. évben szükséges bánya-fa előirányzata tárgyában. A tanács előterjesztése a selmeczbányai vadászati jog bérbeadása iránt tartott árverés eredményének bejelentése tárgyában. A városnál létesitendő alapok 1899. évi költségelőirányzatának előterjesztése. Tanácsi előterjesztés az Ertl-féle major kertjének Majovszky György részére való bérbeadása iránt. Csanádmegye megkeresése a kisbérlők adójának ujabbi szabályozása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz intézett feliratának pártolása iránt.

— **Öngyilkosság.** Szászik J. teremtőtárnai bányamunkás Hodruson, mult pénteken reggel dynamittal szétrobbantotta fejét. Az öngyilkos 36 éves és özvegyet és 7 gyermeket hagyott hátra. Végzetes tettének oka ismét csak az az átkozott pálinka, mely folytonos családi viszálykodásokat szült, mig az asszony gyermekeivel együtt ott hagyta férjét. Ez kergette azután a halálba.

— **A honvédszobor-bizottság** mult csütörtökön délután elhatározta, hogy a közgyülésnek ajánlani fogja, hogy Szihoczky Jancsó János budapesti szobrász által, ki boldogult polgármesterünk Ocsovszky Vilmos emlékszobrát is készitette, készitesse el a selmeczi honvéd szobrot is, melynek mintáját (modelljét) a nevezett művész ingyen már is elkészitette és az a városi tanácsteremben megtekinthető. A szobor minta egy megsebesült honvédet ábrázol, ki sebe daczára jobbjában szuronyos fegyverét tartja és kitárt balkarjával előre mutat. A szoborminta felette sikerültnek mondható és bronzba való öntése esetén maga a szobor 7 $^1/_2$ méter magásságú volna. A szobor költsége 14000 frtot tenne ki, melyhez hozzájárulna még a szobor rácsozatának és azon esetben, ha, mint azt a bizottság inditványozni fogja, a szobor a kamaraházzal szemben lévő és a kegyesrendiek klastroma előtt fekvő, planirozott téren állitattnék fel, e föltöltött és körül falazott térnek költségei; igy összesen 19000 frtot tenne ki e szobor költsége. Erre eddigelé mintegy 5000 frt gyült össze, a többire nézve a szobor-bizottság abban állapodott meg, hogy a közönségben intensivebb gyüjtés eszközöltessék e czélra és hogy e költség fedezetét a város közönsége garantirozza. Ha a közgyülés ezen bizottsági inditványt elfogadja, az esetben oly értelmű felhivás is fog intéztettni a közönséghez, hogy adakozzon bizonyos összeget évenként kiki, mely évenkénti adomány azután élethossziglani kötelező erővel birand. — Teljesen csatlakozunk a honvéd-bizottság inditványához, mert a szoborminta, mely szerint maga a szobor is készülne nem ssak hogy müvészi kivitelü, hanem történelmi értelmü is. Csak egyben nem értünk egyet a szobor-bizottság inditványával és ez a hely, a hová a szobor felállittassék. Már ha más okból nem tartjuk czélszerünek a piarista klastrom elötti feltöltendő tért, csak költségkimélés szempontjából is ez ellen volnánk; mert bizony 5000 forint, a mennyibe e tér átidomitása kerülne, az adott körülmények között is, nagyot nyom a latban. Gyönyörü helye volna e szobornak a pachertárói téren is, mely tér ugyis uj elnevezésre vár és ha e szobor ott állittatnék fel, az esetben a Kossuth Lajos-tér elnevezésre még alkalmasabb volna. De azért e kérdés ne késleltesse a kivitelt, hanem az a fő, hogy szabadságharczunknak jövő évbeni 50 éves emlékünnepén e szobor már készen álljon és fennen hirdesse e város rendithetetlen hazafiságát. — A szobor czéljára ezennel mi is gyűjtést nyitunk és örömest fogadunk bármily kis adományt is, melyet lapunkban nyugtázunk. A bizottsági gyülésen a szobrász is jelen volt.

— **Rendőri hirek.** *Betöréses lopás.* Minden jel arra mutat, hogy a tél közeledtével és a kellő számu rendőrség hiányában állandó rovatot leszünk kénytelenek vezetni, a városunk területén elkövetett betörések és lopásokról. Több kisebb lopásoktól eltekintve, a mult héten Immerblum Károly seffultói kereskedő raktárhelyiségét törték fel eddig ismeretlen tettesek s onnét különféle élelmi czikkeket, lisztet, oldal szalonnát, azután bőröket, talpakat stb. több mint 300 frt értékben elloptak. — A rendőrség nyomoz, de hogy nyomozhat sikeresen, mikor éppen ez idő szerint a rendőrbiztosok az adóösszeirásokkal vannak elfoglalva. Hát ez is a rendőrség kötelességei közé tartozik? Tűrhető-e az, hogy mig a rendőrbiztos adót jár összeirni, addig betörnek, lopnak s a tettesek nyomát bottal üthetik. Sokszor felszólaltunk az ellen; ha már elégtelen a rendőrség létszáma, legalább a meglevőket, kűlönösen a biztosokat, nem rendőri szolgálatra fel ne használják. — *Találtatott.* Mult pénteken egy pénztárcza pénzzel találtatott a főtéren. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányi hivatalban. — *Trachoma vizsgálatok* egyre folynak és ugy látszik a szomszéd fertőzött községekből már ide is terjed a trachoma. Legutóbb Steffultón találtak egy iskolás gyermeket trachomában, a ki Szitnyatőről való. Az óvó intézkedések megtéttek. — *Pályázat rendőri állásra.* Egyik megüresedett közrendőri állásra pályázat hirdettetik. Folyamodványok e hó 15-ig adandók be a város polgármesteréhez. — *Hadkötelesek figyelmébe.* Kik 1877., 76., és 75-ben születtek és igy jövő évben sorozás alá kerülnek. e hó végéig jelentkezzenek a rendőrkapitányi hivatalban; mert ellen esetben büntetés fogja érni. Különösen szól ez az idegen illetőségű hadköteleseknek.

— **Akadémiai vadászati gyakorlat.** Október 24. lett a 2-ik vadászati gyakorlat megtartva a Volárszka nevü erdőrészben, 29 puskás közremüködésével. A vadászaton összesen 25 lövés esett, még pedig 9 lövés eredményel. Elejtetett ugyanis összesen 4 darab őz, 3 darab nyúl, 1 róka és 1 bagoly. 1 őzet Csiby Lőrincz erdőtanácsos, egyet Göndör Béla akad. hallgató, egyet Leidenfrost akad. hallgató és egyet Polónyi Antal erdőőr hozott teritékre. Krause Tivadar, Leidenfrost és Gauzer László ak. hallgatók 1—1 nyulat, Gauzer László 1 rókát és végre Zrinyi Aurél 1 baglyot lőtt. A harmadik vadászati gyakorlat október 31-én Kozsuhlyjában folyt le 33 puskás jelenlétében, melyen összesen 20 lövés tétetett, csupán 4 trefferrel. Ez alkalommal Csiby erdőtanácsos 1 őzet, Günther Frigyer akad. hallgató 1 őzet, Letz Lajos ak. hallgató szintén 1 őzet s végre Zrinyi Aurél ak. hallgató egy császármadarat lőtt le. Hajtásban volt még 3 hatalmas vaddisznó is, ezek közül kettő visszatört, egy pedig ép bőrrel menekült a puskások között. A „jägerrecht"-et mind két vadászat után. özv. Gyurkovits Andrásné vennéglőjében töltötte el a vidám vadásztársaság élvezve hozzá a jó bort is.

— **Hodruson lesz kaszinó,** mint onnan irják nekünk. Az alakulásra már tartatott egy előértekezlet, mely a kaszinó helyéül az alsó vendéglő első emeletét szemelte ki. Tehát Hodrus mégis csak halad.

— **Bérbeadó városi földek.** Selmecz-Bélabánya város tanácsa közhirré teszi, hogy a város tulajdonát képező, lent nevezett javadalmak 1897. évi november hó 1-étől 6 évre irásbeli ajánlatok tárgyalásával egybebötött f. évi november hó 11-én délelőtt 10 órakor a városi tanácsteremben tartandó nyilvános árverésen bérbe fognak adatni és pedig: 1. három föld a központi kohóval szemben, 5 évre. 2. Patrouszko nevü földbirtok, 5 évre. Miről árverezni szándékozók azon megjegyzéssel értesittetnek, hogy az árverési feltételek hivatalos órákban a gazdasági tanácsnoknál betekinthetők.

— **Steffultóiak ujból sürgetik a póstát,** melyet joggal kivánhatnak. Hiszen e külutczánk a tőszomszédságában lévő Szitnyatő községével együtt több lakost számlál, mint pl. Bélabánya és póstája, sőt még egyetlenegy póstaszekrénye sincsen. A steffultóiak már régebben tettek erre nézve lépéseket és indokolt beadványba is kérték, hogy oda postahivatal szerveztessék, mi kilátásba helyeztetett akkor, de ugy látszik most megint elaludt a dolog illetékes helyen. Ideje volna már, ha a póstaigazgatóság ez ügybe érdemleges határozatot hozna s illetve méltányolva a Steffultón lakók kérelmét, oda egy póstahivatalt szervezne.

— **A pachertárói tér** parkirozásának munkálata, daczára a beállott hideg időjárásnak, serényen folynak és haladnak előre. Sok oldalról hallottuk azon kivánalmat, hogy e diszesnek készülő terünk Kossuth Lajos térnek neveztessék el és hogy a honvédszobor oda helyeztessék. Gyönyörüen venné ki magát itt a szobor; mert hátterét a tér terraszirozott része képezné, mig az utczára nyilt kilátást lehetne hagyni, ugy, hogy az épenséggel nem volna eldugva, mint sokan hiszik, sőt talán többet mutatna, mint a tervezett és tulmagasan fekvő piarista klastrom előtti, feltöltendő és sok kiadást és munkát okozandó téren. No de akár így, akár ugy, a pachertárói tér szép lesz és méltán fogja dicsérni annak gyors megteremtőjét — Krausz Kálmán főkapitányunkat, kit jó volna a villatelepek létesitésének keresztülvitelére is felkérni és meg vagyunk győződve, ha ő veszi az ügyet kezébe, rövid időn belül ez a vajudó dolog is a cselekvés, az alkotás terére kerülne.

— **Betörés és lopás** történt Bakabányán és pedig majdnem egy év előtt Szlujka Sándor téglagyártelepén, a honnan több mindenféle szerszám 10 frt értékbeu tulajdonittatott el. Végre most egy év mulva a báthi csendőrőrs parancsnoknak mégis sikerült a tettest kinyomozni még pedig egy uhliszkói, valami Cziglan János nevű ember személyében, a kit ugylátszik a pálinka élvezni akarása hajtott e bűn cselekedetre. A zord tél beálltával itt is előre láthatólag szaporodni fognak a büntények s ép azért igen jó lenne ha a csendőrőrs darancsnokságot, mint azt már régen kérelmezték Bakabányára áthelyeznék vagy egy kirendeltséget szerveznének oda.

— **Az általános adóösszeirás** ez idő szerint folyik városunkban és tart e hó végéig. Az összeirást — elég helytelenül — a rendőrbiztosok eszközlik. Felhivjuk közönségünket, hogy ezen összeirásnál a szükséges adatokat a valósághoz híven mondják be, különösen adóköteles fegyvereiket el ne titkolják, mert ellenesetben kellemetlenségeknek. sőt a törvény értelmében büntetésnek tehetik ki magukat.

— **Katholikus Rózsafüzér-egylet** alakult Selmeczbányán Hlavathy József segédlelkész fáradozásából. A nevezett segédlelkész római megbizatásának eleget téve, május havában kezdte meg ez egylet alakitására irányuló működését és ime nehány hó mulva

nemcsak hogy megalakult, de már gyönyörü zászlóval is bir. E valóban szép zászló, mely a buzgó tagok gyüjtése által vétetett, mindenszentek napján lett a Szent Katalinról elnevezett templomban ünnepélyesen felszentelve. Az ünnepi nagy mise után a felszentelt zászló alatt körmenet volt a Havas Boldog-asszonyról nevezett templomba. Az egylet — melynek Hlavathy József s.-lelkész az igazgatója — e körmenetet ezentul minden esztendőben, mindszentek napján, azaz november 1-én a délutáni órákban fogja megtartuni. E nemes czélu egylet hivatva van a hivők vallási buzgalmát fokozni és közöttük összetartóbb kapcsot képezni.

— **Lesz-e vize a Felső Rózsa-utczának.** Az uj akadémiai palota telkéhez, mint azt már mindannyian tudjuk, vizvezetéket fognak készíteni. A Felső Rózsa-utczaiak örömtől dagadó érzelmekkel fogadták e hirt; mert hiszen mi természetesebb, hogy e vizvezeték arra fog vezettetni és igy a régen érzett szükség megszűnik. Lesz használati viz, lesz tűrhető állapot és mi fő, tüzveszély esetében lesz mód, a mentésre. — És ime egyszerre elkedvtelenés és elkeseredéssé vált az örömérzet azon hir hallatára, hogy igen az akadémiához csinálnak vizvezetéket, de csak egyenesen oda és a viz mentében sehol csurgó, vagy köz használatú zárt medencze nem terveztetik. Mi ezt el nem hihetjük, mert ez a terv nem volna más, mint vagy tudatlanság, vagy rosszakaratból kifolyó ténykedés, mit fel sem tételezhetünk. Hiszen most van alkalom ahhoz, hogy a Felső Rózsa-utcza és környéke vizet kapjon és egy véghetetlenül érzett hiányosságon igy segitve legyen. Csak tűzrendészeti szempontból is lehetetlen, hogy ez ugy terveztessék. — Várjuk tehát a tervezet hiteles köztudomásra hozatalát.

— **Piáczi mizériák.** Soha oly szembeötlős, oly bánton nem érezték Selmeczen egy vásári piacz hiányát, mint a mostani hetivásárokon. Az a tömérdek káposztás, burgonyásszekér, mely sűrű sorban áll fel a Szent-Háromság-téren és a közlekedést szerfelett nem csak akadályozza, de egyenesen életveszélyessé teszi, mind máshol volna elhelyezendő, de nem a főtéren, a Szent-Háromság-téren, mely már amugy is szüknek bizonyult be az élénkebb vásárok tartására. Ehhez járulnak azok az átkozott hátikosarak, melyek majd minden asszony hátán láthatók és a folytonos karambolázások és nehéz kitérések előidézői. Igaz, hogy ezek hordását eltiltani nem lehet, de ha alkalmas vásárterünk volna, ott zavart nem okoznának. Hamarosan nem tudjuk, hol lehetne egy másik alkalmas vásártér, de annyit tudunk, hogy a tömérdek káposztás és burgonyás szekereket máshová kellene dirigálni; hiszen a vásárlók oda is, még a szorosan vett belvároson kivülre is elmennének.

— **A hegybányai zárda** kibővitése, illetve kiépitése már a jövő tavasszal megkezdődik és erre nézve az előmunkálatok már meg is tétettek. Jelenleg a zárdában 16 bennlakó van és 14-en vannak az e czélra igen alkalmasan berendezett plébániai nagyteremben. E kérdésnél is tehát eredményes elégtételt kaptunk nem egészen könnyü fáradozásainkért, melyek mindig és mindenben függetlenül és tisztán csakis a közérdeket szemelőtt tartva vezettek és fognak ezentul is vezetni a közérdek szolgálatában.

— **Vidéki rövid hirek.** *Szandrikon* október hó 31-én szépen sikerült szüreti mulatságot rendeztek az oda való ezüstgyári munkások. — *Alsó-Hámorban* ifj. Kaldrovics József, szépen berendezett vendéglőjét f. hó 7-én tánczmulatsággal kapcsolatban megnyitja. A zenét Csuprai Mihály Ó-barsi primás jónak ismert bandája szolgáltatja. — *Tűz.* Bükköskuton f. hó 1-én egy ház leégett. A ház hajdan korcsma volt. — *Korponán* a héten egy juhászlegény pálinkázás közben agyonütött egy asztalossegédet. A gyilkost nyomban letartóztatták.

— **Osztálysorsjegyek** még csak ma és holnap kaphatók, tehát ki-ki siessen azok bevásárlásával.

Piaczi árkimutatás

az 1897. év október hó 29-én tartott hetivásárról.

Az árú megnevezése	Ára legal	Ára legm	Az árú megnevezése	Ára legal	Ára legm
Búza . . mázsája	10.—	11.—	Borjuhus. .klg.-ja	—.50	—.60
Rozs . . „	6.90	9.—	Sertéshus. . „	—.48	—.52
Árpa . . „	6.50	7.—	Kolbász . . „	—.70	—.80
Zab . . „	6.20	6.70	Szalonna. . „	—.64	—.70
Bab . . „	16.—	17.—	Disznózsir . „	—.—	—.70
Borsó . . „	12.—	14.—	Ludzsir . . „	1.—	1.20
Lencse . „	—.—	20.—	Vaj . . . „	—.70	—.80
Mák . . „	20,—	24.—	Turó . . . „	—.28	—.36
Buzaliszt . „	18.—	20.—	Méz . . . „	1.—	1.40
Rozsliszt . „	16.—	18.—	Buzakenyér . „	—.12	—.16
Árpadara . „	16.—	18.—	Szopós malacz drbja	2.—	3.—
Rizs . . „	18.—	26.—	Nyul . . . „	1.20	1.30
Káposzta fejenként	—.05	—.08	Tojás . . . „	—.02	—.03
Burgonya egy zsák	2.50	3.—	Csibe. . . párja	—.40	—.80
Nyers kávé klg.-ja	2.—	2.50	Kappan . . „	1.—	1.20
Bors . . . „	1.20	1.30	Kacsa . . „	1.—	1.50
Paprika . . „	—.80	1.20	Liba . . . „	1.20	2.—
Czukor süveg „	—.44	—.48	Tej . . . literje	—.08	—.10
Czukor koczka „	—.46	—.50	Tejszin . . „	—.20	—.24
Marhahus . „	—.44	—.50	Boreczet . . „	—.36	—.40
Juhhus . . „	—.44	—.48	Tüzifa . méterje	1.45	2.50

— **Balek-bál.** Midőn e sorokat irjuk, akadémiánk első éves hallgatói, a balekok, örömtől izgatottan fogadják a fényesen feldiszitett és kivilágitott vigadó helyiségekben báli vendégeiket. Büszkén és fiatalságtól virulva mutatkoznak be nyilvánosan e napon a selmeczi elite közönségnek. Hány fiatal lányka szive fog e bál után erősebben dobogni s — ki tudja? — mennyi egész életre szóló füzérnek lesz e bizonyára szépen sikerülő tánczestély első kapcsa. — A balekbálról jövő számunkban beszámolunk.

Selmeczi telefon hirmondó tudósitása.

Zóna idő: november 7-ike, vasárnap d. e. 9 óra pontban.

Azon reményben, hogy előfizetőink száma szaporodni fog, a mennyire spárga készletünkből tellett, hálózatunkat a budapesti és a vidéki telefon hirmondóval is összekötöttük, hireink e szerint garantirozottak lesznek és három csoportban jelennek meg: Külföldi, belföldi (szárazföldi és vizi) s helyi hireket hozunk.

Külföldi hireink.

Milán nemsokára Selmeczre jön, hogy személyesen is meggyőződjék a felől, hogy csakugyan kevés-e a bányákban az arany és ezüst, mert utóbbi időben nála is fogyatékán volt.

Egy amerikában élő volt polgártársunk a feletti bánatában, hogy szülőföldjének emelkedését czélzó nyaraló ügy idő előtt befagyott, a kaliforniai Klinger tóba ugrott.

Egy Angolországi nagy állatsereglet igazgatója kész kitanitott kutyait jó pénzért Selmecz városának átadni, hogy itt rendőri szolgálatokat teljesitsenek, csak egyenruházatukról kellene gondoskodni.

Bulgária a nyáron ismét Szt. Antal lesz.

Párisból telefónozzák, hogy ha kis vasútunkat a kiállitásra el nem küldjük, a kiállitást inkább meg se tartják.

Rómából tudósitanak, hogy akik tőlünk oda fognak utazni, ha csak rövid idóre is, ott székelő konzulunknál tartoznak magukat és családjuk számát bejelenteni, az esetleges meglepetés kikerülése végett.

Belföldi hireink.

Mivel Bécsben a Kompromisszum nem jött létre, a virsli ára 2 krral felszökött.

A reichsrath 25 órás ülése alatt 24 órán át nem ültek, hanem feküdtek, vagy verekedtek.

Kathrein, volt elnök, a zavargások elől a Szitnyára jön, a hol savóval fogja gyógyitani gyönge idegeit.

A budapesti vegyészeti intézet megvizsgálván sörünket, talált benne: $^1/_5$ rész szódát, $^1/_8$ r. mosogató vizet, $^1/_{10}$ r. medveczukor oldatot és $^1/_3$ r. habot.

Az egyetemen tanuló selmeczi jogászifjaink elhatározták, hogy a pótadónk emelése alkalmából a magistratus számára 29 ágú czimert fognak egyik fővárosi iparosnál megrendelni.

A lerombolandó citadellat Selmecznek fogják felajánlani katonai laktanyának, a város azonban ebbe a vételbe csak úgy mehet bele, ha ráadásul adnak legalább néhány kitömött ka tonát is.

A lévai lúdfertálból a siami király nagyobb megrendelést tett, a szállitónak a püspök-falatokból szép ajándékot készitettett.

Azt halljuk, hogy Bát rendezett tanácsú város lesz, mert Lueger oda jön pensióba és polgármesternek.

A bakabányai pánszlávok népes gyülésükben elhatározták hogy ezentúl ismertető jelképen egy kis Kancsukát fognak hordani szűrük gomblyukában.

Iglón szinészeinket nagy óvacziókkal fogadták, hogy a veszedelemből életüket szerencsésen megmentették a deficit árán.

Helyi hireink.

A vasúti indulóháznál majd nem baj történt; egy kappany összeütközött a géppel, csak az egyik dugattyú görbült meg . . . a kappanynak baja nem történt.

Hodrus nyaralókat épit! Hát mi nem féltjük a súlypontot?

Szinészeink azt mondták, hogy soha sem felejtik el Selmeczet és a semelczi szinpadot. Örök emlékül le is fotografáltatták . . . t. i. nem Selmeczet, hanem a szinpadot.

Az óvárban kisértet jár, a mióta ott Bocskai és Bethlen szellemeit felidézték, majd megnyugtatjuk őket azzal, hogy boldog a magyar!

Nem boldog a magyar! ezt ismételte a minap egy úriember, aki a Hungáriában mulatván elsején csinált magának utóját.

A zsarnóczai jós hozzánk jön, itt avval fogja magát produkálni, hogy kitalálja — ki adós. Egy kicsit bajos dolog lesz!

Vakmerő lopás történt e héten. Egy valakinek elopták a nadrágsziját, az pedig telefonmadzagunkból lopott egy darabot, e miatt jövő vasárnapig, mig a czigányok hoznak, pihen a

Hirmondó.

Selmeczi epigrammák.

23. Kincs — egészség.

Földnek a gyomrában kotorássza a kincset a bányász,
Lelni szeretne sokat, vesztni erőt keveset.

25, Egyesülés.

Két casinóból lesz egy szépen félre ha tesszük
Rangkülömbséget, mely elront mindeneket.

27. Senatus consultum.

Alsó s felső rózsaligetnek fenn lakozói
Mért kértek lámpát? ott van a csillagos ég!

28. Nem boldog a magyar.

Gólyamadár ez idén tovaszállott messze vidékre
Csak egyedül fiakért — boldog lesz a magyar!

29. Kritikusomnak.

Hogyha szeretsz Istent, a hazádat s szép magyar asszonyt
Mond, hogy nincs igazam? óh te kicsiny gyulai!

31. Egy leendő asztaltársaságra.

Tiszta fehér abrosz körül ülnek a selmeczi bölcsek,
Mind magyar és hazafi, német szóra süket.

32. A polgári kimenősnek.

Szombati polgártárs ha kimész egy-két deczi borra
Asszonyt békitni — jó füge, mondja kucséber.

33. Az ifjusági körre.

Régi dicső társak követünk titeket mi a jóban,
Most a mi jelszónk ez: honszerelem, tudomány.

34. Egy közművelődési perselyre.

Évekig ott lógtam, beterité a pók lepedővel
S őrzém hűséggel gombot a rozsdamarút.

35. Divatos látogatás.

Jönnek a kávés hirmondók! nosza rajta, a mit tudsz,
Toldj hozzá keveset! ez ma a látogatás.

36. Egy házasulandóhoz.

Nagy gondok nyomnak, feleséget s házat akarsz te,
Szép feleség és ház, egy is — gondnak elég
Házat tartósat s szépet kapsz, őrzeni sem kell,
Ámde a szép asszonyt őrzeni nagy feladat!
Hát ne keress szépet, jóságos angyali szivű
Őriz meg téged, hű öle lesz a lakod.

Epigrammatikus.

HIRDETÉSEK.

Órás-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **Deák-Ferencz utczában lévő takarékpénztári,** (Flemming féle ház) **épületben**

órás-üzletet

nyitottam, melyben elfogadok mindennemű **órajavitásokat** és azokat kivánatra magán házakban is teljesitem.

Sok évi, több bel- és külföldi városban, különösen Svajczban Genfben és Németországban szerzett tanulmányaim lehetővé teszik, hogy feladatomnak képes vagyok teljesen megfelelni.

Üzletemben, nagy választékban **fali és zsebórák is kaphatók.**

Pontosság, reális munka és olcsó árak mellett oda fogok iparkodni, hogy a t. cz. közönség teljes megelégedését kiérdemelhessem.

Tisztelettel kérem tehát mint e város szülötte, hogy kezdő vállalatomat s illetve üzletemet nagyrabecsült párfogásába venni kegyeskednék.

Mély tisztelettel

OCHTENDUNG KÁROLY,

órás.

Az áruknak tulhalmozottsága és üzletem uj berendezése miatt, elhatároztam, hogy

összes áruimat

csodálatos olcsó áron

a nagyrabecsült közönségnek megvételre felajánlom.

Női divat kelmék, duplaszélesek, 18 krtól kezdve dus választékban, legujabb divatu finom szövetek és selymek, vászon, siffon, canafasz, téli és selyem kendők, zsebkendők, keztyü, harisnya, Jäger-féle ingek és nadrágok, fehérnemüek, nyakkendők, kalapok és esernyők a legnagyobb választékban; de különösen női confectiok u. m. kabátok, gallérok és felöltők; smyrna, axminszter és jutta szőnyegek, ágy és asztaltakarók, csipke és szövet függönyök és más áruim, csodálatos olcsó árak mellett kaphatók.

A ki tehát mesés olcsón és jól bevásárolni akar, annak érdekében fekszik áruimat mielőbb megtekinteni.

Becses látogatását kérve maradok kitünő tisztelettel

STEINER BERNÁT.

Hirdetmény.

A **selmeczi népbankban** lejárt és ki nem váltott vagy meg nem hosszabbitott zálogtárgyak november hó **11- és 12-én délután 2 órától** kezdve az intézet helyiségében nyilvános árverésen eladatni fognak.

Az igazgatóság.

Daubner János

VENDÉGLŐJÉBEN

a Fő-téren

mindig frissen csapolt, kitünő minőségű kőbányai **„Szent István“** és vihnyei **„Aczél“** sör, valamint természetes **jó borok** és reggeltől éjjelig, a nap bármely szakában, **jól és izletesen készült meleg és hideg ételek, villásreggelik, ebédek, ozsonyák** és **vacsorák** kaphatók.

Ebéd és vacsorára olcsó előfizetés.

---

137 darab **kereskedelmi és hitelintézeti részvény igen olcsón, részletfizetésre is eladó, darabja 75 frtjával,** darabonként 15 frtnyi foglaló mellett, ugy, hogy 1898. január 1-én 20 frt, márczius 1-én 20 frt és ugyan az évi május 1-én 20 frt kamat nélkül fizetendő. — Eladok 1500 hektoliter ürtartalmu **hordókat is** 600—700 litertől kezdődőleg, hektoliterjét 1 frttal számitva.

HELL JAKAB.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a legmodernebb igényeknek is teljesen megfelelőleg berendezett

szabóüzletemet

A téli idényre

a legdivatosabb, tartósabb és finomabb különféle bel- és külföldi szövetekkel dúsan felszereltem és azok nagy választékban állanak a tisztelt közönség rendelkezésére.

A midőn ezt nagyra becsült tudomására hozni szerencsém van, egyuttal biztositathatom arról, hogy üzletemben minden nemü öltönyök a legujabb és legdivatosabb kivitelben készülnek.

Becses pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel

Czemmel György

szabóüzlet-tulajdonos.

The Continental Bodega Company.

Valódi hamisitatlan külföldi borok

· Portbor ·
· Sherry ·
· Madeira ·
· Marsala ·
· Malaga ·
Tarragona s. a.

Legjobb bevásárlási forrása

Raktár:

ERNST ZSIGMOND

úrnál 7—20

Selmeczbányán.

Húzás már november 11-én!

Utolsó nap!

OSZTÁLYSORSJEGYEK

kaphatók

e lap kiadóhivatalában.

Húzás már november hó 11-én!

Utolsó nap!

I. magyar királyi szabadalmazott

osztálysorsjáték

A magyar kir. osztálysorsjáték

50.000 nyereményének

jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint:

1.000,000 korona.

Egy millió

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények	Korona
1 à	600,000
1 „	400.000
1 „	200,000
2 „	100,000
1 „	90,000
1 „	80,000
1 „	70,000
2 „	60,000
1 „	40,000
5 „	30,000
1 „	25,000
7 „	20,000
3 „	15,000
31 „	10,000
67 „	5,000
3 „	3,000
432 „	2,000
763 „	1,000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40

50000 nyeremény és jutalom 13.160,000 kor. összegben, mely 6 osztályban sorsoltatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszünik és ezen osztálysorsjáték által pótoltatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon is emelkedik iránta az érdeklődés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késsünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 eredeti sorsjegyből és **50.000** pénznyereményből.

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlitható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyujtsa kezét a szerencsének, viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló nyeremény-jegyzékből látható; ezen nyeremények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizettetik.

A sorsjegyek ára az első huzáshoz:

6	frt	egy **egész**	**eredeti**	**sorsjegy**
3	„	egy **fél**	„	„
1.50	„	egy **negyed**	„	„
0.75	„	egy **nyolczad**	„	„

A huzások a fővárosi vigadó épületében **nyilvánosan** történnek a **m. kir. kormány felügyelete alatt** és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelyiségünkben elárusitjuk vagy utánvéttel, vagy az összeg póstautalványnyali való beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes huzás után megkapják a kimeritő sorsolási jegyzéket.

Eichel Sándor özvegye és utódja

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitói,

SELMECZBÁNYA, Kis állatvásártér.

Uj czipész-üzlet!

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Selmeczbányán,** a **főtéren lévő Mihálik-féle házban**

uj czipész-üzletet, illetve **kész czipő áruházat**

nyitottunk, melyben raktáron tartunk különféle **férfi-, női- és gyermek-czipőket** és **megrendelésekre** mérték szerint **gyorsan, tartós és csinos kivitelben s jutányos árak mellett** készitünk czipőneműeket.

Üzletünkben „Asbest“-talpbél (betét) is kapható.

Amidőn uj vállalatunkat nagyrabecsült pártfogásába ajánljuk, egyuttal maradunk kitünő tisztelettel

alázatos szolgái

Schuszter M. és fia.

Gyár: **Alsó Hámor,** Barsmegye.

Gyári főraktár: **BUDAPEST, Andrássy-ut 29. (I. em.)**

Raktár: **BÉCS, I., Seilergasse 1. szám.**

A „SZANDRIK“ ezüstárú-gyár,

mely az 1752-ben **Selmeczbányán** alapitott **Geramb J. J. unio** tulajdona,

saját vagy adott rajzok szerint előállit:

mindennemű ezüstárút,

mint asztaldiszeket, gyümölcstartókat (jardiniéres-készleteket), zsirandolokat, gyertyatartókat, serlegeket,

dísz-emlèktárgyakat és versenydijakat,

mindennemű evő-készletet gazdag választékban,

pipere-tárgyakat. stb. stb.

Nyomatott Joerges Ágost özv. és Fia könyvnyomdájában, Selmeczbányán. 1897.